

Szováta Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XI. évf. 102. szám 2012. október

Egymillió csillag a szegényekért

Több száz gyertya pislákoló fénye ragyogta be Szováta központját 2012. október 12-én, pénteken este a kisvárosban második alkalommal megszervezett Egymillió csillag a szegényekért elnevezésű kezdeményezésen.

A Gyulafehérvári Caritas helyi munkaközössége (Családsegítő Szolgálat és Otthoni Beteg gondozó Szolgálat) által – további 14 erdélyi település mellett

– helyi szinten is meghonosított rendezvény a szováta-i és környéki lakosok szociális érzékenységére alapoz: célunk adományokat gyűjteni élelmiszer-csomagokra azon hátrányos helyzetű ellátottjaink számára, akik saját erejükkel képtelenek megbirkózni mindennapi nehézségeikkel.

A programot a Gyulafehérvári Caritas részéről megnyitó Samu Imola kinevezésű tré-

nert, főasszisztensnőt a mécseseket megáldó Kolló Tibor plébános követte a mikrofonnal, de képviseltették magukat a Szováta Szépkorúak Szeretettel-csoportja és a szováta-i pedagógusok is. Vass Berta néni verssel, Szabó Éva nyugalmazott óvónő pedig imával készült erre az alkalomra a szegényekről – a szegényekért.

A húsz évvel ezelőtt az ENSZ közgyűlése által a szegénység

alapélelmiszerekből álló csomagokkal december közepén Szováta, Szakadátban, Illyésmezőben és Sóváradoon.

A kezdeményezést a számos adakozó mellett idén is felkarolták partnerintézményeink, az egyházak, Szováta Város Önkormányzata, a Domokos Kázmér Iskolaszervezet, a Fürdővállalat, a Fekete Medve Szálló, valamint a Sóvidék Televízió.

Szabó Attila, szociális munkás

Munkaszolgálatosokról, munkáskatonákról, kárpótlásról

Akiket 1961 előtt kényszer-munkára fogtak, azokat neveztek Romániában munkaszolgálatosoknak. A munkaszolgálatosokat úgynevezett katonának sorozták, de sem katonai kiképzésben nem részesültek, sem fegyvert nem adtak a kezükbe. Hogyan is képezték volna őket, hogyan is fegyverezték volna fel, hiszen az akkori vezetők szerint, valamennyien megbízhatatlanok, a rendszer ellenségeinek számítottak.

Az ötvenes években emberek százait vitték el munkaszolgálatra, tulajdonképpen kényszer-munkára, hogy „építsék a szocializmust” Románia nagy építőtelepein vagy bányáiban.

Az 1950. január 14-i 2-es számú pártdekrétum tette kötelezővé a munkaszolgálatot. Huszonéves fiúkat vittek el robotra, mert kulákok, iparosok, polgári származásúak, szóval politikailag megbízhatatlanok gyermekei

létén, az országgal szemben nekik törleszteni valót szabtak ki.

Országosan 3886 munkatelepet hoztak létre, hogy 1961-ig felépítsék a teljes infrastruktúrát, létrehozzák az ország nehéziparát és megnöveljék a bányák termelését. Legrosszabb mind közül a Duna-csatorna volt, ahol 40 ezer ember dolgozott, és ezek haltak meg.

A meghurcoltak kárpótlására hozott 309/2002-es törvény alapján havonta fizetendő kárpótlási összeget állapítottak meg a jogosultaknak, amelyet a nyugdíjhoz csatolva életük végéig megkapnak.

Az említett törvény megjelenése után az RMDSZ szováta-i irodájában, ahol Makkai Gergely parlamenti képviselő irodavezetőjeként, s az ő megbízásából magam álltam a kárpótlást igénylők rendelkezésére, hogy a megyei nyugdíjpénztárnál való ügyintézés

nehézségeitől s az utazás költségeitől őket mentesítsem. Elmondhatom, hogy munkám és kollegáim munkája e módon sokak számára hozott egy kis nyugdíj-kiegészítést.

Így aztán a törvény alkalmazásával bibelődve, a törvény betűjét megismerve, a kárpótlást igénylőkkel beszélgetve, némi betekintést nyerhettem e problémakörbe, s ezért bátorkodom azt állítani, hogy 1961-ben nyugati nyomásra Romániában beszüntették a munkaszolgálatot. Munkára ugyan később is fogtak katonákat, de az nem társadalmi büntetésnek minősült. Ezért a 309-es törvény nem vonatkozik rájuk.

A közelmúltban egy csikszere-dai kezdeményezés indult arra, hogy a parlamentben új törvénytervezetet nyújtsanak be, amelynek révén a munkáskatonák számára is állapítsanak meg

kárpótlási összegeket.

Egyelőre létrehoztak egy egyesületet – Az 1961 és 1989 közötti munkáskatonák egyesülete néven –, amelybe tagságot toboroznak 10 lejes tagsági díj befizetésével. Ők érdekvédelmet, s törvénykezdeményezést ígérnek. Az egyesület vezetői, tagjai törvénykezdeményezésre nem jogosultak, azt csak parlamenti pártok révén tehetik meg. De innen még hosszú és bizonytalan az út a többségi elfogadásig, s még hosszabb a tényleges kárpótlásig, hiszen erre sem többségi hajlandóság, sem pénz nincs e pillanatban.

A munkaszolgálatosokra, akiknek ügyét már rendezte a 309-es törvény, nyilván, ez nem vonatkozik. De ettől még lehet egyle-ten, s ott tagdíjat gyűjteni.

De ne áltassuk magunkat! És másokat még kevésbé!

Molnos Ferenc

Ehhez képest

A másokkal kommunikáló, tévét néző, újságot olvasó ember napi rendszerességgel követi a közvetlen környezetében és a nagyvilágban történéteket. Így aztán már meg sem lepődik egy-egy érdekesebb hír hallatán, hiszen nem csak ahhoz szokott hozzászólni, hogy folyamatosan változik a világ, de ahhoz is, hogy időnként hihetetlen dolgok történnek benne.

Mi Romániában élő magyarok immár több mint két évtizede próbáljuk megértetni nemcsak idehaza, de a nyugati, úgynevezett „európai” politikummal is, hogy egészen mást jelent egy határmódosítás áldozata lenni a szülőföldön, őseink földjén, mint saját elhatározásból bevándorlónak lenni egy idegen országban. A kisebbségi lét megélésében előfordul ezen az alapvető különbséget megannyi magyar átlagember ellenére, képtelenek voltak felfogni.

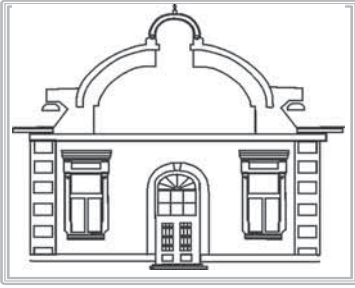
A napokban, október 17 és 18-a között országunkban tartották az Európai Néppárt kongresszusát, amelyre 40 ország 73 pártjának küldöttsége érkezett Bukarestbe, ahol húsz év után módosították a Néppárt alapprogramját, amelybe az RMDSZ szorgalmazására először került be kisebbségvédelmi fejezet. Az RMDSZ célja elsősorban az volt, hogy az alapprogram térjen ki a kisebbségi jogokra, állapítsa meg az őshonos etnikai kisebbségek fontos szerepét Európában és az Európai Néppárt kötelezze el magát a nemzeti kisebbségek identitásmegőrző erőfeszítése mellett.

Ezt a célkitűzést sikerült elérni, hiszen a dokumentum megállapítja, hogy európai kisebbségi keretszabályozást kell kialakítani, amely kisebbségvédelmi standardokat és jogokat tartalmaz majd, ugyanakkor bátorítja a kisebbségi közösségekre vonatkozó kedvező intézkedések és politikák elfogadását.

Az Európai Néppárt összes tagszervezete (köztük a román PDL is!) elfogadta ezt a fejezetet.

Ehhez képest meg sem lep Felix Baumgartner „úgrása” (valamennyi rekordjával együtt) vagy a gyémánttal borított bolygó felfedezése a Rák csillagképben. A rekordokat majd csak megdöntik, a gyémántbolygót pedig, ha legalább kétszer akkora is, mint a Föld, és 40 fényévre is van tőlünk, most, hogy érrefelé is híre kelt, elhordja valaki az éj leple alatt.

Molnos Ferenc

Szováta Város:

Szováta, Fő út, 155 szám
Tel: 0265 570 218
Fax: 0265 570 524
E-mail:

secretariat@primaria.szovata.ro

A Polgármesteri Hivatal
vezetősége:

Péter Ferenc – polgármester
(0265 – 570218);
Hegy Mihály – alpolgármester
(0265 – 570218);
Domokos András – jegyző
(0265 – 570218);
Ügyfélfogadás:

Ügyfélfogadás:

Péter Ferenc polgármester
Kedd – 11,00 órától;
Domokos András jegyző:
Szerda – 11,00 órától;
Hegy Mihály alpolgármester
Csütörtök – 11,00 órától;

Értesítés**a városi szennyvízcsatornára való kötelező csatlakozásról**

A 188/2002.02.28-as kormányhatározat értelmében, kiegészítve a 325/2005.04.21-as kormányhatározatban foglaltakkal az egyéni, társasházi vagy gazdasági-társadalmi tevékenységnek helyet adó lakások tulajdonosai kötelesek lakásukat rácsatlakoztatni a városi szennyvízcsatornára.

Ugyanezen törvények rendelkezései alapján abban az esetben, ha a lakások saját ülepítőrendszerrel rendelkeznek, a városi szennyvízcsatornahálózatra való rácsatlakoztatással egy időben kötelesek az egészségügyi normáknak megfelelően a saját rendszerüket felszámolni.

Az ügyben érintett magán- illetve jogi személyeket kérjük, hogy a bejelentésekért forduljanak a szovátai Közüzemekhez!

Közüzemek

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Gábor Matei (édesanyja: Gábor Margit); Sikó Barna Gergő (szülei: Sikó Barna és Sikó Edit); Fülöp Nagy Lilla (szülei: Fülöp Nagy János és Fülöp Nagy Melinda Kinga); Szilveszter Tamás (szülei: Szilveszter Gergely és Szilveszter Noémi Emese); Katona Krisztián (szülei: Katona Károly és Katona Enikő); Tankó Imre István (szülei: Tankó Imre és Tankó Izabella Csilla); Deák Csetri Kriszta (szülei: Deák Csaba és Csetri Ibolya); Szekeres Adrienn (szülei: Szekeres Árpád és Szekeres Réka); Székely Szilámér (szülei: Székely Szabolcs és Székely Csilla); Lengyel Katalin (szülei: Lengyel János és Lengyel Katalin); Máté Ludovic (édesanyja: Máté Katalin); Kula Vanessa Barbara (édesanyja: Kula Angéla);

Isten éltesse Őket!

Házasságot kötöttek: Tankó József (Szentegyháza) – Korona Bernadett (Hosszú utca 49/A szám); Bogdán Mihály (Dicsőszentmárton) – Domokos Móniaka (Bekecs lakónegyed A/8 szám); Szakács Csaba (Gyergyóalfalú) – Lőrinczi Ibolya (Fő út 187 A3/7 szám);

Boldog házasságot!

Elhunytak: Kalányos Alexandru (1939) – Kurta utca 2 szám; Jánosi Julianna (1925) – Csorgó utca 4 szám; Chirtes Vasile (1929) – Kupa utca 49 szám; Birta Rebeka (1922) – Tavasz utca 22 szám; Árgyó Gyula (1958) – Farkas utca 53 szám;

Nyugodjanak békében!

Igényelhető a fűtéstámogatás**Jövedelmi határok és a támogatás értékei:**

Gázfűtésre			Fafűtésre		
November 2012 -Március 2013			November 2012 -Március 2012		
JÖVEDELMI HATÁR	TÁMOGATÁS		JÖVEDELMI HATÁR	TÁMOGATÁS	
< 155		262	< 155		54
155,1	210	162	155,1	210	48
210,1	260	137	210,1	260	44
260,1	310	112	260,1	310	39
310,1	355	87	310,1	355	34
355,1	425	62	355,1	425	30
425,1	480	44	425,1	480	26
480,1	540	31	480,1	540	20
540,1	615	19	540,1	615	16

2011. október 17.-én megkezdődik a fűtéstámogatás dossziék leadása. A típusnyomtatványokhoz a Polgármesteri Hivatal bejáratánál lehet hozzájutni. A kész dossziékat a Polgármesteri Hivatal nagytermében lehet leadni. A novemberi támogatás megszerzéséhez a szükséges iratokat október 28.-ig kérjük eljuttatni.

Szükséges iratok mindkét támogatáshoz:

- személyi igazolvány másolatok, gyerekeknek keresztlevél másolat
- jövedelem-igazolások: nyugdíjszelvény, fizetés igazolás (nettó jövedelemmel), magánvállalkozóknak a Pénzügy által kibocsájtott jövedelem igazolás
- egyetemistáknak igazolás a tanintézménytől abban az esetben, ha ösztöndíjban részesülnek
- bérben lakók számára hivatalos bérleti szerződés, vagy igazolás a lakótársulattól, hogy szerepelnek az adott címen.

Gáztámogatás esetén még szükséges:

- gázszerezés másolata (a szerződés a kérelmező nevének kell legyen, bérletknél fel kell mutatni a hivatalos bérleti szerződést)
- bármelyik gázzámla másolata

A kormányrendelet pontosítja, a család, illetve egyedülálló személy havi jövedelmének megállapításakor figyelembe kell venni a családtagoknak a támogatást igénylő kérvény dátumától számított előző hónapban szerzett valamennyi nettó jövedelmét, beleértve azokat is melyek társadalombiztosítási alapokból (nyugdíj, betegszabadság stb.), munkanélküli segélyből, gyermekfenntartási járulékokból, más állandó jellegű jövedelemből származnak.

Kivételt képeznek és nem kell figyelembe venni a tanulmányi és szociális ösztöndíjakat.

A törvény által előírt megszorítások alapján nem lehet megadni a fűtéstámogatást a következő es-

tekben azoknak a családoknak, illetve egyedülálló személyeknek, akiknek a tulajdonában van:

- lakhelyükön kívül levő ingatlan, lakásra alkalmas épület;
- ingó tárgyak esetében – közlekedési járművek: 1.600 köbcentiméternél nagyobb kapacitású személygépkocsik, ha-

kombájok;

- agrárgazdasági feldolgozó gépek: olajprés, gabonát őrölő malom;

- fafeldolgozó gépek: gátterek, favágó fűrészek (druzbák) és más vízi, mehanikai vagy elektromos meghajtású fafeldolgozó felszerelések;

- 3.000 lejnél nagyobb bankbetétek.

c) telkek, földterületek esetében:

- tulajdonban levő állatok:
  - több, mint 3 szarvasmarha
  - több, mint 5 disznó
  - több, mint 20 juh, illetve nagyobb kapacitású személygépkocsik, ha-

- több, mint 15 méhcsalád

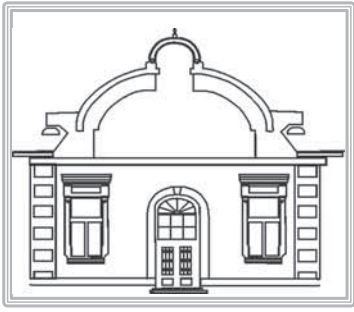
Földterület	1-3 személyből álló család	3-nál több személyből álló család
1. Földterületek, házkörülbeltek és udvar, ha nagyobb, mint 1.000 nm		
2. Domb és síkvidéken levő területek		
- szántó és kaszáló	2,00 ha	3,00 ha
- erdő	2,00 ha	3,00 ha
- szőlős, gyümölcsös, zöldséges	1,00 ha	1,50 ha
3. Hegyvidéken levő földterületek		
- erdő	2,00 ha	3,00 ha
- szőlős, gyümölcsös, zöldséges	1,50 ha	2,00 ha
- legelő és kaszáló	4,00 ha	5,00 ha

szon-járművek (autoutilitár), tehergépkocsik és utánfutók, motorcsónakok, vizi szkutterek, jáhtok, autóbuszok, minibuszok. Kivételt képeznek a hátrányos helyzetben levő személyek számára átalakított járművek; - mezőgazdasági gépek: traktorok, önjáró

Az igénylés jogszerűségét ellenőrizni fogják szociális felmérésekkel és a valótlan adatokat szolgáltató kérelmezőket szigorúan bünteti a Büntető Törvénykönyv. Valótlan információk esetén a büntetés értéke 200 és 1000 lej között alakul és a személy ellen törvényszéki eljárás indítható.

Minden változást, ami a család összetételében, vagy jövedelmében bekövetkezik, 5 napon belül kell bejelenteni a Polgármesteri Hivatalnál.

Mátyás Imola

Oraș Sovata:

Strada Principală, nr. 155
Tel: 0265 570 218
Fax: 0265 570 524
E-mail:
secretariat@primaria.szovata.ro

Conducerea Primăriei

Orașului Sovata
Péter Ferenc – primar
(0265 – 570218);
Hegy Mihály – viceprimar
(0265 – 570218);
Domokos András – secretar
(0265 – 570218);

Program audiențe

Primar: Péter Ferenc;
Marți – de la ora 11,00;
Viceprimar: Hegyi Mihály;
Miercuri – de la ora 11,00;
Secretar: Domokos András;
Joi – de la ora 11,00;

Anunț

**privind obligația
racordării la
rețeaua de
canalizare**

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului României Nr. 188/28.02.2002, completată prin Hotărârea Guvernului României Nr. 325/21.04.2005, deținătorii de locuințe individuale sau colective ori de incinte în care se desfășoară activități socioeconomice, au obligația să se racordeze la rețelele de canalizare a le localităților.

Conform aceluiași prevederi legale, în situația în care deținătorii de locuințe individuale sau colective ori de incinte în care se desfășoară activități socioeconomice au deja sisteme individuale de colectare a apelor uzate – fose septice, puțuri absorbante –, aceștia vor lua toate măsurile sanitare necesare pentru defaectarea lor, odată cu racordarea la rețelele de canalizare.

Persoanele fizice și juridice aflate sub incidența prevederilor legale, sunt rugate să se adreseze S.C. Servicii Tehnice Comunale S. A.

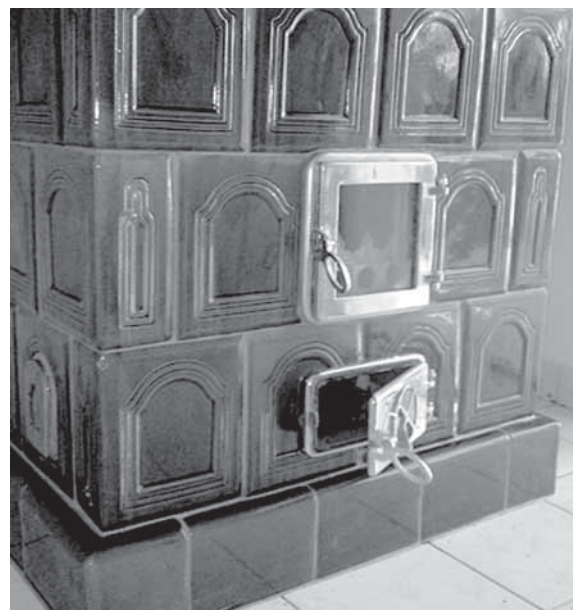
S.C. Servicii Tehnice
Comunale S. A.

Din 15 octombrie 2012 începe depunerea dosarelor pentru ajutorul de încălzire. Formularele se pot ridica de la poarta Primăriei Sovata. Depunerea dosarelor se va face la Sala mare de sedințe a primăriei, între orele 09,00-16,00. Pentru obținerea ajutorului pe luna noiembrie se iau în considerare numai dosarele depuse până la data de 30 octombrie.

Acte necesare pentru ambele tipuri de ajutor:

- copii acte de identitate : buletin de identitate, carte de identitate, carte de identitate provizorie, pentru fiecare membru al familiei; în cazul copiilor sub 14 ani se va anexa copie după certifi-

cate se iau în calcul toate veniturile nete realizate de membrii acesteia în luna anterioară depunerii cererii, inclusiv cele care provin din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, obligații legale de întreținere, indemnizații, alocații și ajutoare cu caracter permanent și alte creanțe legale,

catul de naștere;

- pentru salariați, adeverință de salariu în original, cu venitul net aferent lunii anterioare depunerii cererii și declarației pe propria răspundere;

- copie cupon pensie, indemnizație și alocație aferent lunii anterioare depunerii cererii și declarației pe propria răspundere;

- pentru studenți, adeverință de la facultate, dacă beneficiază de bursă;

- pentru persoanele fizice autorizate, adeverință în original, de la Administrația Financiară;

- pentru persoanele care locuiesc în chirie, copie după contractul de închiriere vizat de Administrația Financiară, valabil pentru perioada în care se solicită ajutorul;

- pentru persoanele care nu dețin contract de închiriere, vor prezenta adeverință tip de la asociația de proprietari de care aparține imobilul, din care să rezulte că locuiesc la adresa respectivă, sunt înscrși în cartea de imobil și plătesc cheltuielile de întreținere.

Pentru dosarul de încălzire cu gaze naturale trebuie depuse:

- copie a contractului de furnizare a gazelor naturale (contractul trebuie să fie pe numele solicitantului)

- copie după o factură de gaz

La stabilirea venitului net mediu lunar pe membru de familie și, după caz, al persoanei singure,

Despre ajutorul de încălzire

Limitele de venituri și cuantumul ajutoarelor sunt următoarele:

Pentru gaze naturale			Pentru lemne, cărbuni, combustibili petrolieri :		
Noiembrie 2012 – Martie 2013			Noiembrie 2012 – Martie 2013		
TREPTA VENITURI	CUANTUM		TREPTA VENITURI	CUANTUM	
< 155		262	< 155		54
155,1	210	162	155,1	210	48
210,1	260	137	210,1	260	44
260,1	310	112	260,1	310	39
310,1	355	87	310,1	355	34
355,1	425	62	355,1	425	30
425,1	480	44	425,1	480	26
480,1	540	31	480,1	540	20
540,1	615	19	540,1	615	16

cu excepția burselor de studiu și a burselor sociale.

Dacă familia sau persoana singură are în proprietate:

- mijloace de transport: autoturisme care depășesc 1.600 cmc, autoutilitare, autocamioane de orice fel și remorci, șalupe, bărci cu motor, scutere de apă, iahturi, autobuze, microbuze;
- utilaje agricole: tractor, combină autopropulsată;
- utilaje de prelucrare agricolă: presă de ulei, moară de cereale;

Declarațiile pe propria răspundere a solicitanților vor fi controlate prin anchete sociale. Declararea unui număr mai mare de membri de familie sau a unor venituri mai mici decât cele reale, în scopul vădit de a obține foloase materiale necuvenite, constituie infracțiune de fals, uz de fals sau înșelăciune, după caz,

Terenuri	Familii cu 1 - 3 persoane	Familii cu peste 3 persoane
1. Terenuri de împrejmuire a locuinței și curtea aferentă (teren intravilan), care depășesc 1.000 mp în zona urbană și 2.000 mp în zona		
2. Terenuri în zona colinară și de șes		
- arabil și fâneță	2,00 ha	3,00 ha
- forestier	2,00 ha	3,00 ha
- vii, livezi, grădini de legume și flori	1,00 ha	1,50 ha
3. Terenuri în zona montană		
- forestier	2,00 ha	3,00 ha
- vii, livezi	1,50 ha	2,00 ha
- pășuni și fânețe	4,00 ha	5,00 ha

te cel puțin unul dintre bunurile cuprinse în tabelul de mai jos la prezenta ordonanță de urgență, nu beneficiază de ajutor pentru încălzirea locuinței.

LISTA

cuprinzând bunurile ce conduc la excluderea acordării ajutorului pentru încălzirea locuinței

BUNURI IMOBILE:

- clădiri sau alte spații locative în afara locuinței de domiciliu sau alte imobile aflate în proprietate, cu excepția locuinței de domiciliu.

BUNURI MOBILE:

- utilaje de prelucrat lemnul: gater, drujbă sau alte utilaje de prelucrat lemnul acționate hidraulic, mecanic sau electric;
- depozite bancare cu valoare de peste 3.000 lei.

CATEGORII DE ANIMALE/ PĂȘĂRI:

- peste 3 bovine;
- peste 5 porcine;
- peste 20 de ovine/caprine;
- peste 15 familii de albine.

și se pedepsește potrivit dispozițiilor Codului penal. Furnizarea unor date eronate constituie contravenție și se sancționează cu amendă între 200-1000 lei, iar împotriva persoanei declarante se poate începe urmărirea penală.

Modificările intervenite în componența familiei sau veniturile realizate, se comunică în 5 zile de la apariția acestora.

Mátyás Imola

A Székelyföldi Önkormányzati Tanács élén

Az elmúlt évben regionális önkormányzati tanácsokat hoztak létre a romániai magyar politikában. Ezek egyike a Székelyföldi Önkormányzati Tanács, amelynek vezető testületében elnöki minőségben dolgozott több mint egy évet. A mandátuma rövid időre szól.

A kongresszus döntése alapján jöttek létre a regionális önkormányzati tanácsok, amelyek mandátumát behatárolták a 2012. évi helyhatósági választások. A helyhatósági választások megtörténtével újra kellett alakítani ezeket a testületeket, amelyek mandátuma a következő, 2016. évi helyhatósági választásokig, tehát immár négy évre szól.

Ez az év gyorsan elröppent. Röviden elsorolná, hogy milyen jelentősebb tevékenységeket fejtett ki a Székelyföldi Önkormányzati Tanács ez idő alatt?

Olyan rendezvényeken vettünk részt, amelyek az egész Székelyföldet képviselik. A közös kiállításoktól kezdve, a közös kulturális programokon keresztül nagyon sok olyan rendezvény volt, amelyet a három megye közösen rendezett meg. Csak néhányat említenék: az Orbán Balázs díj átadása mindhárom megye egy-egy személyiségének, a grafikai biennálé, a Székely Vágta, a székely termékek kiállításai, Székelyföld-stand alatt közös

fog jelenni Szovátán is.

Hogyan fogják megszervezni a következő négyévi tevékenységüket? Létezik-e már tevékenységi tervük?

Egyelőre a közelgő parlamenti választásokra összpontosítunk. Ez a prioritás most, ebbe kell az energiákat fektetni. Majd a választások után tevékenységi tervet dolgozunk ki. Annyit elmondhatok, hogy ahogyan a megyei jogú városok szövetsége vagy a városok szövetsége illetve a községi önkormányzatok szövetsége közös érdekeit megpróbálja a törvényhozáson keresztül érvényesíteni, jogszabályokká konvergálni, a Székelyföldi Önkormányzati Tanács is a székelyföldi települések, a székely emberek sajátos érdekeit megpróbálja lobby tevékenységgel az országos politikában megjeleníteni.

Legalább negyedévente fogunk testületi ülést tartani, de az elnökség, amely hét tagból áll (Hargita 3, Kovászna 2, Maros 2) minimum havonta megvitatta az aktuális feladatokat.

Megragadom az alkalmat, hogy gratuláljak Önnek, hiszen ismét a testület élére választották, immár négyéves mandátumra.

Köszönöm! Volt egy egyeztetés a három megye között, és engem javasoltak. Megtisztelő, a feladat.

zati tanács, amelynek engem elnökének, Simon Istvánt, Marosszentpál polgármesterét pedig alnökének választották, mi ketten képviseljük a megyét a Székelyföldi Önkormányzati Tanács elnökségében. A küldöttgyűlésben, természetesen, többen, összesen 23 küldöttünk van – megyei tanács alelnöke, megyei tanácsosok, polgármesterek, alpolgármesterek – a nagygyűlésnek pedig valamennyi választott tisztségviselő tagja.

A Maros Megyei Tanács a jelenlegi vezetéssel valamilyen székelyföldi programok támogatására rávehető-e?

Egyelőre nem hiszem. A jelenlegi felállás szerint egyelőre nem látok lehetőséget arra, hogy a székelyföldi rendezvényeket támogassák, hogy felkarolják a székelyföldi kezdeményezéseket.

Máris bejelentette Ciprian Dobre elnök, hogy nem támogatja azt a korábbi kezdeményezést, amely a Hargita és Maros megye települései közti kapcsolatok bővítését a megyehatáron átnyúló, őket összekapcsoló mellékutak korszerűsítésével tervezte. Az Erdőszentgyörgy-Etéd-Atyha-Korond útvonal Maros megyei szakaszára gondolok. Erről Lokodi Edit Emőke és Borboly Csaba állapodtak meg korábban.

Én azt mondom, hogy várjuk meg a parlamenti választásokat, nézzük meg, hogy utána milyen erőtt tudunk képviselni és milyen tárgyalási pozíciónk lesz, akkor újra felkerülhet a Maros Megyei Tanács prioritási listájára ez az útvonal. Ehhez, persze, szükséges, hogy a decemberi parlamenti választásokon mindannyian elmenjünk szavazni, szövetségünk bekerüljön a parlamentbe, no meg, hogy senki se tudjon nélkülünk kormányt alakítani. Ha

szükségünk lesz ránk, akkor tesznek engedmenyeket nekünk. Ha pedig nem megyünk el elegenden szavazni és az RMDSZ nem éri el az 5 %-ot, az abszolút negatívan hat ki az önkormányzatainkra is és a megyei önkormányzat tevékenységére is, mert nem abból a tárgyalási pozícióból

próbáljuk akkor érvényesíteni a magyar érdekeket, amely sok sikerrel kecsegtethetne.

Végső fokon egész Székelyföldön kevesebb megvalósítás lesz, ha így történik.

Egészen biztos.

Az egyévi munka tapasztalatai a Székelyföldi Önkormányzati Tanácsban milyen reményekre jogosítják fel?

Nagyon jó a kapcsolat a Hargita és Kovászna megyei önkormányzat vezetőivel. És mindkét megyében nagyon jó csapat áll mögöttük. Velük együtt dolgozni öröm.

Nagyon fontos, hogy olyan fejlesztési programokat dolgozzunk ki együtt, amely átível nemcsak a településeken, de a megyéken is, és akár egész Székelyföldet is felölelheti. Reméljük, hogy a 2014-től kezdődő új uniós programtervezet ezekre nemcsak lehetőséget teremt, de ezt díjazza is. Az bizonyos, hogy a pályázatok elbírálásánál plussz pontokat adnak majd, ha több településre terjed ki a tervezett program hatálya, még többet, ha több megye tesz le egy közös pályázatot. Európai bizottsági szinten most zajlanak azok a tárgyalások, amelyek alapján meghatározzák azokat a tengelyeket, amelyek mentén történnek majd a fejlesztések a 2014-2020-as

időszakban.

A választások után valószínűleg ismét téma lesz az ország új adminisztratív felosztása, amely minket minden esetben azzal a veszéllyel fenyeget, hogy tovább apróznak, hogy minél kisebb területi egységben lehessünk többségben. A Székelyföldi Önkormányzati Tanácsnak lesznek-e eszközei arra, hogy ne az erdélyi magyarság, s ne a székelység kárára történjen az az újrafelosztás?

A Székelyföldi Önkormányzati Tanácsnak lesz beleszólása, hogy az RMDSZ mit képviseljen Románia parlamentjében, és nagyon remélem, hogy az érdekvédelmi szövetségünknek lesz akkora ereje, hogy bele tudjon szólni az országos felosztás mikéntjébe. A döntést nyilvánvalóan a parlamentben hozzák meg, ott kell erősek legyünk, hogy számunkra jó irányba befolyásolhassuk azt.

A három székelyföldi megye jó együttműködése adhat-e követendő példát a többi megye számára?

Pillanatnyilag nem tudok arról, hogy lenne a román megyék között hasonló együttműködés. Bár Székelyföld neve még mindig kiüti a román médiában és a román politikumban a biztosítékot, az itteni összefogás, együttműködés követendő példa lehetne számukra is. A román fülnek is meg kell szoknia, természetesnek kell vennie, hogy beszélünk róla. Én egy pozitív példának tartom. Az elkövetkező időszakban a regionális együttműködést szorgalmazza az uniós is. Nekünk ez a tapasztalat akkor előnyünkre válik. A pénzügyi törvény ugyan még akadályozza, hogy nagyobb gazdasági megvalósításokba fogjunk, de már az is sokat jelent, hogy különböző intézmények együttműködnek a közös programokban. Ez már egy óriási előre lépés.

Minél többet kell beszélnünk ezekről a dolgokról. Minél többet Székelyföldről, hogy megszokják, hogy mi régióban gondolkodunk.

Eredményes munkát kívánok a Székelyföldi Önkormányzati Tanácsban!

Molnos Ferenc

részvétel különböző turisztikai kiállításokon, a brüsszeli iroda megszervezése és megnyitása. Bár rövid volt az egy év, sok dologban sikerült együttműködni.

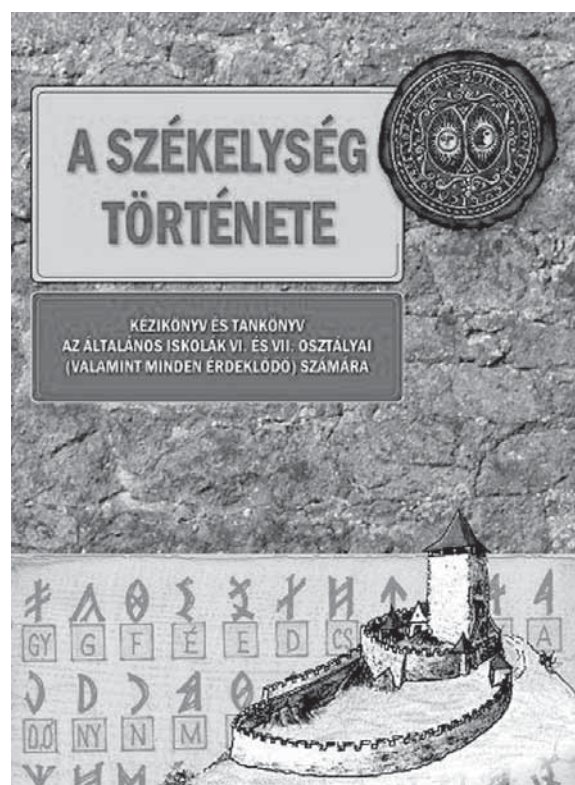
A felsorolásából kimaradt egy olyan eredmény, amelyet én nagyon fontosnak tartok: a székelyföldi önkormányzatok együttműködéséből született egy iskolás tankönyv, amely a székelység történetét mutatja be. Székelyföldi történetek írták VI-VII. osztályos diákok számára. Első megjelent példányait már bemutatták, némely iskolában kézbe vehették a diákok. Mi még nem láttuk, de remélhetőleg hamarosan eljutnak Szovátára is.

Nagyon sok kiadvány jelent meg, ezek között valóban ez a tankönyv az egyik legfontosabb. Úgy beszéltek meg, hogy mivel a Maros megyei tanács nem vállalja ennek a tankönyvnek a költségeit, szórását, az önkormányzatokra hárul a feladat, hogy eljuttassák a Maros megyei diákokhoz is. Hamarosan meg

Nem lesz könnyű nekünk, Maros megyeieknek a következő négy évben, mert mögöttünk nem áll sem egy magyar többségű megyei önkormányzat, sem egy magyar megyei önkormányzati elnök, aki támogatná a Székelyföldi Önkormányzati Tanács tevékenységét. De a Nyárad menti és a Kis-Küküllő menti illetve a mezősegi önkormányzatok a Maros megyei önkormányzat nélkül, a maguk akaratából bekapcsolódnak a tevékenységünkbe. A Maros megyei önkormányzat anyagi részvétele nélkül nyilvánvalóan lesznek itt anyagi gondok, és szűkebbé is válik az együttműködés, de ha kapunk egy kis segítséget a másik két megyétől, s ha akarjuk az összefogást – és mi akarjuk –, akkor legyűrjük a felmerülő akadályokat.

Maros megyéből ki a másik elnökségi tag?

Az volt a döntés, hogy miután megalkult a Maros megyei önkormány-

„Lipem-lopom a szőlőt...”

Az élmény dús, nyári kézműves táborok után szeptember 21-22-én rendhagyó, ünnepélyes évadnyitóval és hagyományos szüreti bállal kezdte az idei tanévet a Szovátai Népi Játsszínház. Az immár 5. születésnapját is ünneplő Játsszínház évadnyitóján nemcsak jelenlétükkel tisztelt meg a

szekeres felvonulás és az énekes-táncoshívogató. Az esti szüreti bállal volt sok játék, móka, kacagás. A szüreti népi gyermekjátékok mellett sóvidéki és felcsíki zenére táncolhatott gyerek és felnőtt, kedvére kóstolhatta a szőlőt és kalácsot. A játsszínház szervezte rendezvényeken egyre több fiatal

vendég, csíkszentdomokosi Elevenek gyermek néptáncsoport, de a színvonalas koreográfia, a beleéléssel, székely derűvel előadott táncok lenyűgözték a jelen lévő közönséget. Az előadáson ízelítőt kaphattunk a Játsszínház népi zenekarának felcsíki és moldvai népzenei tárházából, láthattuk a legkisebbeket, az utánpótlást népi gyermekjátékokat bemutatni, majd a csíkszentdomokosi gyerekek néptánc szeretetüktől „megfertőzve” a szovátai gyerekeket, a közönséget is táncra perdülni a közös táncban.

A szombati szüreti bált megelőzte a hagyományos

és gyerek vesz részt. Vannak tevékenységek, amelyeket korcsoportra osztva szervezünk meg. A Szüreti bál ellenben egy olyan esemény, amelyen a kisóvodás a veterán játsszínházasnak számító hetedikes-nyolcadikostól láthatja, tanulhatja a néphagyományok szépségét,

és így kialakulhat benne azok fontosságának tudata, felismerése. Olyan csíra ez, ami szárba szökkenve gazdag termést hoz és mély gyökereket ereszt a szülőföldbe. A rendezvényeken való nagyszámú érdeklődő biztató és örömteli jelzés arra, hogy a tevékenységekre van igény és lesz azoknak folytatása.

A Szüreti bál rendezvénye, melynek központi vezérgondolata a magyar, székely

tájegységek néptáncainak, népzenejének, népi hagyományainak megismertetése, átörökítése. Ezt minél gyakorlatiasabban, a hagyományos népi élethez köthetően, valós eseményekhez, jeles napokhoz és ünnepkörökhöz kapcsolva, még szorosabb kötődés alakítható ki a résztvevőkkel. A programsorozatot a rendszeres táncházak szervezésének támogatásával az Nemzeti Kulturális Alap támogatja. A hagyományok iránt érdeklődő szovátai kisgyerekek és azok őrzése mellett elkötelezett szakemberek és pedagógusok ezúton is köszönik a támogatást az NKA igazgatóságának, a Pro-Professione Alapítványnak, a pályázataink pénzügyi lebonyolítójának. Köszönjük a szovátai intézmények, cégek és magánszemélyek támogatását, melyek közül megemlítenénk az Önkormányzatot, a Domokos Kázmér Iskolacsoport vezetését és dolgozóit, az „S. Illyés Lajos” Iskola vezetését, a Teleki Oktatási Központot, a Pro Szovata Alapítványt, az Elixon üzletházat, a Dósa húsfeldolgozó üzemet, a Szántó-Fülöp pékséget, és köszönetet mondunk minden lelkes támogatóknak, szülőknak.

Kiss Enikő

Nemzeti Kulturális Alap

Híroszlop

Megdrágultak

Megdrágultak számunkra a Szováta Hotel által kínált kezelések. A szovátaiak eddig kedvezményesen, 220 lej ellenében részesülhettek e szolgáltatásban, azonban ezután ugyanez a kezelés jóval többre fog kerülni.

Masszázs, elektroterápia, iszap. Csak néhány azon kezelése közül, amelyek segítségével gyógyulhatunk a Danubius szállodalánc szovátai hotelében. A 19 procedúrás kezelési csomag ára eddig 220 lejbe került a szovátaiaknak és ez feljogosította a gyógyulókat a korlátlan medence- és szauna használatra is. Ugyanez a csomag az áremelés után mintegy 350 lejbe kerül. Azok, akik a 24 procedúrás kezelésért, medence-, és szauna használatért nemrég még 250 lejt fizettek, ezután 400 lejért vehetik igénybe a kezelési szolgáltatást, azzal a megszorítással, hogy ez az összeg ezentúl kizárólag a terápia árát tartalmazza, a medence-, és a szauna használatáért külön fizetni kell. Az egyhavi úszóbérlés ára 220 lej maradt.

Az árváltozás viszont csak a szálloda kezelő részlegére érkezőket érinti, viszont a Medve-tó melletti gyógyászatban az árak nem változtak.

A szálloda vezetősége hangsúlyozta, hogy a Medve-tói gyógyászat árai nem változtak, így a 10 procedúrás kezelésre ezután is 165 lejt kell fizetni.

Abodi L.

Bekecsi csillagtúrán

Október 6-án, szombaton délelőtt hosszú sorban kanyarogtak a bekecsi kápolna felé az autók, szekerek, motorkerékpárok, traktorok. Mind azzal a céllal vették az irányt a tető felé, hogy eljussanak az immár hagyományossá vált rendezvény helyszínére. Ugyanakkor fejet hajtottak azok előtt a hősök előtt, akik elesetek az első világháborúban, mert megpróbálták megállítani az országba törő román hadsereget.

Akik ott voltak a Bekecsen, egy kicsit valóban úgy érezhették, hogy ez a hegy a világ közepe, hiszen ritka alkalom nyílt arra, hogy a csúcsról a Kárpátok hegygerincét is lehetett látni. Összekötte a hely szellemét és a történelmi emlékezést, a lármafagyújtás előtt felszólalók hangsúlyozták, hogy milyen fontos az összetartozás, a közös akarat abban, hogy a történelmi gyökereket, itt létünket megerősítsük, elvett, megcsonkított jogainkat visszanyerjük.

A rendezvény következő mozzanataként a katonák sírjánál Nagy Béla selyei református lelkipásztor és Nagy László katolikus plébános emlékezett az áldozatokra, akik lelki üdvösségéért egy-egy ima is elhangzott, majd az önkormányzatnak, Selye magyarországi testvértelepülésének, a hagyományörző alakulatoknak, a oktatási intézményeknek a nevében koszorúkat helyeztek el a sírnál. Az eseményen a bekecskörnyéki települések iskolásai is sokan részt vettek. A megemlékezés késő délutánig tartó népünnepellyel zárult.

Ábrahám Sz.

Rendőrségi kampány Szovátán

Szeptember 24. és 28. között rendezte meg a román rendőrség a „Bűnmegelőzés hete” elnevezést viselő figyelemfelkeltő kampányt, melyből Szováta sem maradt ki. Ennek célja, hogy a lakosság körében tudatosítsák azokat a szabályokat és viselkedésformákat, amelyekkel megelőzhetőek a bűncselekmények és a közlekedési balesetek.

Câmpean Cornel, szovátai rendőrparancsnok elmondása szerint, szeretnék, ha a lakosok együttműködnének a rendőrséggel. Véleménye szerint így nagymértékben csökkenne a bűncselekmények száma.

A szeptember 24-28. között sorra került rendezvények mindegyike más és más témakörben próbálta a lakosság – elsősorban a diákok – figyelmét felkelteni, hiszen a bűncselekmények elkövetését gyakran éppen a lakosok részéről tapasztalt hanyagság, figyelmetlenség segíti elő. A javakat felügyelet nélkül hagyók, az értékes tárgyakat a gépkocsiban felejtők gyakrabban válnak a tolvajok, betörők áldozataivá, az alkoholt fogyasztó fiatalok nem riadnak vissza az erőszaktól, a kizutakon pedig sok sofőr a szabályok be nem tartása miatt balesetet okoz.

Prioritásnak tekintik a bűncselekmények megelőzésére irányuló tevékenységeket, hiszen könnyebb megelőzni, mint utólag azonosítani, elítélni a tetteseket. Nem beszélve arról, hogy a bűncselekmények kiskorú áldozatait életre szóló lelki sérüléseket szenvedhetnek.

Abodi L.

Emlékezzünk erre is

Minden évben kétszer gyűlünk össze, hogy megemlékezzünk egy olyan történelmi időszakról, amelyben volt öröm és fájdalom, lelkesedés és kiábrándulás, dicsőség és megtöretés, de amely nekünk, kései utódoknak büszkeséggel tölti el a szívünket.

Először tavasszal emlékezzünk rá. Ez a lelkesedés időszaka. Ősszel pedig fájdalommal emlékezzünk a szabadságharc áldozataira.

Tavasszal Kossuthot és a márciusi ifjakat emlegetjük, ősszel pedig az Aradon kivégzett tábornokok nevét soroljuk.

Most ősz van, s mi október hatodikán a levert szabadságharc mártírjaira, áldozataira emlékeztünk. Battyány Lajos miniszterelnökre, az aradi tizenhármakra és mindazokra a veszteségekre, amelyet emberéletben, anyagi javakban és szellemiekben elszenvedtünk. 1849 őszének eseményeiről beszélünk, de ilyenkor el szoktunk feledkezni 1848 őszéről, pedig akkor is olyan események történtek Erdélyben, amelyet nem csak a történelemírás jegyez, de nekünk is beszélnünk kell róla. De hát mi is történt akkor más, mint a forradalom vívmányainak érvényesítése, amelyek közül számunkra a legfontosabb Erdély uniója Magyarországgal és a jobbágyság eltörlése, a nincstelenség földhöz juttatása? Nem csak arra kell emlékeznünk, ami az erdélyi magyar embert annak idején lelkeséssel vagy várakozással töltötte el, hanem arra is, ami az erdélyi viszonyokat úgy változtatta meg, hogy eleink talán fel sem mérték igazán hatásait.

1848 őszén a románság először kapott vérszemét, először érezte eléggé erősnek magát és alkalmasnak a pillanatot, hogy megpróbálja megszerezni Erdélyt. Úgy érezte, hogy a Habsburg házzal konfliktusba került magyarság annyira meggyengült, annyira magára maradt, hogy nem bír ellenállni a császári hatalom, no meg az erdélyi szász-ság és románság szorításának, és a császár hűségese alattvalóiként a lázadó magyarokkal szemben előnyhöz juthat.

De lássuk az előzményeket! Március 15. híre néhány napos késéssel Erdélybe is eljutott, s valamennyi nagyobb városban megmozdulásokat váltott ki. Ezek egymástól eltértek némely sajátosságban, de mindenikük a Budapesten megfogalmazott, Habsburg házzal szembeni követelések mintájára történtek, amelyeknek sarkalatos pontja volt a feudalizmus eltörlése és Erdély egyesülése Magyarországgal. Az erdélyi magyarság és székelység vezetői mindezt békés úton, az erdélyi országgyűlés összehívásával, a magyarországi és erdélyi törvények

egybehangolásával kívánták megvalósítani.

A szászok egyáltalán nem támogatták az uniót. Erős nacionalista hangot ütöttek meg gyűléseiken, és egyértelműen a Habsburg házzal tették le a garast.

A románok rövid ideig ingadoztak, vezetőik az elején megosztottak uniópártiakra és unióellenesekre. De aztán a hangosabb és erőszakosabb nacionalisták szava érvényesült. A jobbágyszabadítás és a román parasztság földhöz juttatása (családonként 6-10 katasztrális holdnyi földet kaptak uradalmi birtokból) ellenére parasztlázadásokat szítottak, magyarellenes szervezkedésbe fogtak.

Simion Bărnuțiu, a románság egyik vezére már március 25-én felszólította a román nemeseket, katonákat, városiakokat, parasztokat, hogy ne beszéljenek az unióról, amíg a román nemzetet vissza nem helyezik a méltóságába, amelytől a magyarok és a székelyek megfosztották. A román rendi nemzet elismerését teszi meg minden tárgyalás, egyezkedés előfeltételül, holott a forradalom a rendiség eltörlését, a feudalizmus felszámolását tűzte zászlajára.

Április közepén egyes román vezetők már általános felkelés szervezésén gondolkodtak, a tervezetét is elkészítették.

Az 1848. május 15-17-i Román Nemzeti Gyűlésen Bărnuțiu még a magyaroktól jött szabadságjogokat is elutasítja: „odaadjuk-e a mi földünket a magyaroknak vagy sem”; eladjuk-e az országot a magyaroknak vagy nem adjuk el”; „ne járuljunk a magyar szabadság asztalához, mert azon minden falat mérgezett”.

Csak megemlítjük, hogy a jobbágyság felszabadításával nem a román nemzet földje került a magyarokhoz, hanem a román jobbágy – immár szabadabb téve – kapott földet egykori urától a magyar nemből, hogy megélhetése, immár szabadon, biztosítva legyen.

A május 29-re Kolozsvárra összehívott országgyűlés számos reformot jelentő törvény mellett kimondta az uniót, elfogadta a jobbágy-felszabadító törvényt is.

Erdély képviselőiben a pesti országgyűlésben románok is helyet kaptak.

Szeptemberben Bécs támogató politikáját élvezve, a még mindig osztrák vezetés alatt álló erdélyi katonaság román határőr-ezredei (naszói és orlái ezredek) megtagadták az engedelmességet a magyar hatóságoknak, a magyar független minisztériumnak.

Az ország veszélyeztetését látva, a magyar kormány a véderő növeléséről határozott. Ennek érdekében született Battyány Lajos miniszterelnök újoncokzási rendelete, amelynek megta-

adására szólította fel a parasztságot az erdélyi osztrák katonai vezetés. Ugyanakkor maguk is újonctoborzásba kezdtek, s császárhűsége eskették a hozzájuk csatlakozott parasztokat. Továbbá az unió felbontását, a forradalom vívmányainak eltörlését, az erdélyi magyarság lefegyverzését vették tervbe. (A II. román határőr-ezred naszói nagygyűlésének határozata.)

A parasztság tömegesen jelentkezett felesküdni császárhűsége. Udvarházakat, főúri kastélyokat támadtak meg. Aztán ebből a mozgalomból paraszti felkelő csapatok szerveződtek, amelyeket a szeptemberi balázsfalvi nagygyűlés határozatai alapján légiókká alakították prefektusok és tribunusok vezetése alatt. Ezt a fegyverkezést pedig Puchner tábornok, az erdélyi seregek Bécsből kinevezett főparancsnoka irányította.

Szeptember közepén, október elején már Erdély-szerte általános volt a polgárháborús helyzet. Nagy tömegmozgalmak indultak el. A románok október 12-re kitűzték az általános felkelés dátumát.

Még szeptember 21-én a Balázsfalván ismét, ezúttal fegyverezve összegyűlt románok határozatot hoztak a teljes román közigazgatás bevezetéséről, 15 prefektúra s ezekben 15 légió szervezéséről. Egy-egy prefektúra száz-száz falut foglalt magába, tíz-tíz tribunátusra osztva. Ezek a közigazgatási egységek egy 195 000 fős haderő felállításának a kereteit is jelentették. A terv tulajdonképpen Bukarestben született még az év tavaszán. Szeptember 29-én pedig Balázsfalva főterén nyilvánosan elégették a magyar alkotmányt és a magyar kormány rendeleteit. Ez a Magyarország elleni háború megindítását jelenti.

Október elején a román fél és Puchner tábornok Nagyszébenben megállapodott az osztrák-román együttműködésben, fegyveres erők egyesítésében.

Igy aztán 1848 őszén a román nagypolitika előtt felcsillant a lehetőség, hogy a császári hatalom fennhatósága alatt Erdélyben a magyar közigazgatás helyébe román közigazgatást állítson.

Nem rajtuk múlt, hogy ez nem sikerült akkor nekik. De ez már a magyar szabadságharc története, amely 1848 őszétől 1849 őszéig tartott, s amelyben az osztrák és majdan az oroszok mellett a románsággal is küzdeni kényszerült az erdélyi magyarság. Trianon előszele itt kezdődött, s innen fogva már folyamatos volt a román törekvés Erdély átvételére. Ehhez gyártottak történelmi mítoszokat, hazudtak maguknak múltat, terveztek ábrándos jövőt.

Hát emlékezzünk most erre is!

Molnos Ferenc

Kérdések a román történészekhez

1. Feltételezve, hogy az oláhok/románok állandó lakosai voltak azon földnek, melyet ma Erdélynek hívnak, s ahonnan a római telepeseket és légiókat Kr. u. 270 körül kivonták, és tekintve, hogy a rómaiakat ott követő népek: a gótok, hunok, gepidák, avarok, bolgárok mind elsöprődtek a népvándorlás sodrában, miközben - a dáko-román elmélet követői szerint - az oláhok/románok „dákó-román” elei ugyanott „barlangokban élve” megmaradtak, jó lenne tudni, pontosan mely barlangokban éltek túl észrevétlenül a háborúkkal teli hat évszázadot a magyar honfoglalásig? És hol vannak az idevágó régészeti bizonyítékok: hálófűlkék, edénytöredékek és egyéb háztartási eszközök, szemétdombok és más leletek, amelyek tanúsítják a „dákó-román” tömegeknek ilyen barlangokban folytatott állandó életét? (U.i. ilyen leleteket még nem talált senki).

2. Minthogy a dáko-román elmélet követői azt állítják, hogy az oláhok/románok a IV. vagy V. században vették fel a kereszténységet a ma Erdélyként ismert földön, tudni szeretnénk az oláhok/románok „dákó-román” őseinek olyan lehető alko társairól, amelyek jól rejtett barlangokban fennmaradhattak volna, például:

- vallásos alkotások az állítólagos megkeresztelkedés előtti időszakból;

- vallásos alkotások a megkeresztelkedés és az oláhoknak/románoknak a Magyar Királyság okmányaiában a 13. század elején először történt említése között. Különösen érdekelnének bennünket feliratok (akár dák, akár latin nyelven az első időszakból és latin vagy új-latin nyelven a másodikból) barlangtemplomok falain, sírköveken vagy egyéb kultikus tárgyakon?

U.i. a római civilizáció ilyen tanújelei nem hiányoznak más területeken, amelyek valaha a rómaiak birtokai voltak.

3. Mi a magyarázat arra, hogy az oláhok/románok nyelvben Erdélynek sem a dákoktól származó neve (ha ilyen egyáltalán volt), sem a tartomány római neve (Provincia Dacia) nem maradt meg? Miért volt szükséges az oláhok/románok őseinek az ómagyar Erdei nevet kölcsönözniük, amit némi hangtorzítással mindmáig Ardeal-nak neveznek?

4. A 19. században élt Alexandra de Cihac román nyelvész elemzése szerint (Dictionnaire étymologique de la langue roumaine) a román nyelv szókinccse akkor a következő összetételű volt:

45,7% szláv
31,4% latin
8,4% török
7,0% görög
6,0% magyar
0,6% albán -
és valamelyes ismeretlen eredetű, de dák eredetű egy sem. Hol

vannak a dák maradékok?

5. Mivel lehet magyarázni, hogy számos, feltűnően közös vonás van az albán és a román nyelvben? A történettudomány nem tud arról, hogy az albánok elei Erdélyből vándoroltak volna a történelmi Albánia területére, viszont Albánia szomszédságában már a 10. században nagy terjedelmű oláh (vlach) szállásterületek léteztek. Arumun és Megleni románok ma is élnek ott jelentős számban.

6. Miért volt az oláhok/románok liturgiája (egyházi szertartási nyelve) Erdélyben még a 19. században is szláv (tehát sem latin, sem görög, de még oláh/román sem), és miért volt az oláh/román papság olyan sok tagja évszázadokon át szerb vagy bolgár eredetű?

7. Mi a magyarázat arra, hogy a rómaiak állítólagos leszármazottai között még a papok is nem a latin írást, hanem a cirillt használták még a 19. században is? Ha az oláhok/románok dáko-román ősei a tőlük elvárható latin betűket később cserélték fel a cirillre - amely csere nem történhetett a 9. század közepe előtt (mert korábban cirill írás nem létezett) -, akkor miért történt ez a csere Erdélyben, a Magyar Királyság területén, ahol semmilyen más népcsoport nem használt cirill írást a törökök elől menedéket kérő szerbekes oláhok előtt? Mi értelme lett volna egy ilyen cserének Magyarországon?

8. A Regestrum Varadiense (Váradai regesztrum) nagyváradi püspökségnek isten ítéletkei pere egész Kelet-Magyarországra kiterjedő illetékességi területén 1205 és 1238 között lefolyt perekre vonatkozó hivatalos feljegyzéseit tartalmazza, melyekből kb. 600 helységnevet és kb. 2.500 személynévet gyűjtöttek ki. Egyik lista sem tartalmaz egyetlen olyan nevet sem, mely oláh/román eredetű volna. Mi ennek a magyarázata?

9. Mi a magyarázata annak, hogy az állítólag dák és római őstől származó oláhok/románok - jöjlehet a dákoknak voltak megerősített városaik, a rómaiak pedig messze földön híresek voltak nagyszerű városok építéséről - egyetlen város nem létesítettek Erdélyben, sem a magyar honfoglalás előtt, sem azután? Mi több: az oláh/román nyelvben az órás (város) szó az ómagyar varas kölcsönzése?

10. Erdély településtörténete azt mutatja, hogy a 13. század végén 511 falunévből csak 3 volt oláh/román eredetű. Talán csak a 13. században kezdtek az oláhok/románok Erdélybe bevándorolni?

11. Mi az oka annak, hogy Erdélyben egyetlen folyó vagy nagyobb patak neve sem oláh/román eredetű?

DR. KAZÁR LAJOS
(Australian National University,
Canberra)

Sudoku (58)

A négyzetrács üres négyzeteibe úgy kell beírunk a hiányzó számokat 1-től 9-ig, hogy minden sorban, oszlopban és a kis négyzetekben is egyetlen szám se ismétlődjön.

Készítette: Sebe Zoltán

2	6			4	7		5
			3	7			8
		3		2	4		
	9	6		5			
3						1	4
		3		1	9	6	
		2		9		5	1
4			1	5			
5		1	4				6

Világítótornyok (56)

A mellékelt ábra a tengert jelképezi, amelyen világítótornyok vannak elhelyezve. A tornyok rendeltetése, hogy megvilágítsák a hatósugarukba eső sort és oszlopot. Minden világítótorony annyi – egy négyzet méretű – hajót világít meg, amennyit a tornyon feltüntetett szám jelöl.

Határozza meg a hajók helyzetét, tudva azt, hogy hajó hajóval és hajó világítótornyokkal még sarkosan sem érintkezhet! A tengeren 14 hajó található.

Készítette: Sebe Zoltán

								8
			2					
						2		
		2						
					2			
			2					
						2		
8								

Kisebb-nagyobb, mint... (32)

Az ábra min den sorában és minden oszlopában az 1-5-ig (is) terjedő pozitív szám egyszer szerepel. Az előre megadott

számok és jelek segítségével töltse ki a hálót, tudva azt, hogy: „<” - kisebb mint...; „>” - nagyobb mint...

Sebe Zoltán

		>			>	4
					∇	
	5	>		>	4	
		∇				∧
						<
	∧	∧	∇	∧	∇	
				3	>	2

Beszólás: Ön dönt, iszik vagy vezet. De egyszerre mind a hármat semmiképp.

Újabb érmekkel gazdagodva

A versenysportolónak örömet okozni idegenben szervezett versenyekre, s még nagyobb örömet onnan a megmérettetés után szép csaták emlékével, de főleg győzelmekkel és érmekkel megtérni.

A szóvatai kis taekwondosok rendre örömmel térnek meg a versenyekről, mert mindannyiszor akad köztük, akinek remekül sikerült a szereplése.

Máté Miklós edző tanítványai a napokban tértek meg Botosani-ból a nyolcadszor megszerzett Románia Kupáról.

A Máté Miklós edző és Mandász E. Tihámér segédoktató által felkészített és elkísért háromtagú kis csapat mindenik tagja korábban, más versenyeken már bizo-

nyított, dicsőséget szerzett a Szóvatai Medve-tó Sportklub Taekwondo WTF szakosztályának, és érmekkel gazdagította a gyűjteményét.

Most sem vallottak szégyent, hozták a formájukat. A korosztályt váltó László Botond a 8-9 évesek között még nem tudott éremközébe jutni. Ezen a versenyen ő csupán tapasztalatot szerzett, de társainak érem is került a nyakába.

A 6-7 évesek között a 25 kg-os súlycsoportban versenyző Nagy Henrietta nyakába bronzérmeket akasztottak, ugyanebben a korosztályban és

súlycsoportban a fiúk között Tófalvi Rolandnak nem került legyőzője, így a pódium legma-

gasabb fokára állhatott, s büszkén vehette át a megérdemelt aranyérmeket.

Lengőhíd

Tiszteletet követel. Úgy vezet át egyik partról a másikra, hogy egy pillanatig sem felejtethed, hol vagy. Rálépsz. Lábad alatt inogva rezdül a deszka, s a hullámzás végigfut rajta, mint idegrendszeren az inger. Önkéntelenül fogod vissza a lendületet. Nyugodt, kimért léptekkel mész tovább. Késletetett mozdulatokkal, hogy – mint hintánál – ne fokozd a lengést, hanem ellenpontozva csillapítsad azt.

Ha megállsz középen, ő is elcsendesedik. Türelmesen kivár, míg bámulod a hatalmas kövek közt kanyargó vizet, a csobogók apró fodrait, sárga falevelek tovaftató tutajait. Elme-renghetsz azon, hogy épp ilyen folyamatosan, sebesen és meg-

állíthatatlanul futnak ki alólad életed hullámai. Tekintetteddel követheted a tovatűnő éveket. Megkopott emlékképeket, érzelmek, sejtelmek gubancos szöveteit. Tétova mozdulattal, levegőbe dermedő kézzel búcsút inthetsz utánuk. Közben hűrként kifeszített sodronyain egy könnyű szellő játszik halak. Nem zavarja gyászod.

Itt a rohanó víz s a felhőtlen és áttetszően kék ég között, megsejthetsz valamit a mindent körülölelő, mindent feloldó, sebeket gyógyító idő parttalanságáról. Te csak állsz, és érzed, hogy jön feléd. Átáramlik rajtad, mint medúzán a tenger. Nem fáj már semmi. Könnyű szívvel léphetsz tovább. Csak pár lépés, és ott van a túlpart.

Molnos Ferenc

Egyetlen gyertya lángja

A tűz segít. Ha az örökkön mozgó lángba nézel, mintegy történelmi film kockáiként felgyorsítva peregnek le előtted a múlt végtelenül hosszú esemény-sorai. Köröttes minden változik, és kicserélődik minden. A civilizáció összes – kényelmével gúzsba kötő – kelléke odalesz.

Hunyorításnyi idő alatt cserélődhet a kép, de hosszabb időre is megmaradhat és lassan motozva körüljárhat, mint táborüzetek füstje, ami nem tud felszállni, amikor a novemberi szél feltámad, s heves rohamaival visszaveri. Pillanatok alatt akár ezerévek tűnhetnek oda. Láthatod, amint hordányi néped ott ül a tűz körül, mozdulatlanul bámulnak a szél lökései elől ide-oda hajladozó lángokba, szemüket csípi

a füst, hatalmasra nőtt árnyékuk fölüljük magasodik a háttérül szolgáló sziklafalon, amin amúgy is misztikus rituáléját játssza a fény és az árnyék, s közben – arra sem fordulva – valamennyien a bejárat felé szimatolgatnak, ahonnan a szél szárnyán egyre-másra küldözgeti jeleit a közelítő tél.

A tűz segít. Egyetlen apró gyertya lángja elég, hogy felidézsd a tegnapi és tegnapelőtti történeteit. Elég, hogy megjelenjenek előtted a jól ismert, kedves arcok, hogy köréd gyűljenek és szóljanak, a te életedről beszéljenek valamennyien a halottaid, akik bár szép sorban elmentek, de amíg csak élsz, téged figyelnek és segítenek, mert elszakíthatatlan szálakkal hozzád fércelte őket az emlékezés.

Bűvös négyzet (52)

Meghatározások:

1. Csíkos állat. 2. Elmajszol. 3. Remek! 4. Odaszó. 5. Ókori görög piactér.

Készítette: Dósa Márta

***

Az istállóba betérő sóvidéki látja, hogy döglődik a lova. Gondol egyet, bemegy a házba, tollat, papírt kerít, és gyárt egy rakás sorsjegyet. Azzal el a kocsmába, s kihirdeti, hogy sorshúzás lesz. Ötszáz lej egy jegy, és a főnyeremény egy ló. Gyorsan fogynak a sorsjegyek. Megtörténik a sorsolás is, és a sóvidéki elviszi a nyertest az istállóba. De ott már csak egy döglött gebét talál.

– Te gazember! – dühöng a nyertes. – Egy döglött lóért fizetem én ötszáz lejt?

– Dehogyan. Tessék, visszaadom az ötszázast.

– És a többieknek?

– Mit akar velük kend? Hiszen ők nem nyertek...

***

A sóvidéki áll a tornácban, s miközben kenyeret majszol, figyeli a kakast, amint az hevesen lohol egy tyúk után. Már-már utoléri, amikor a egy falat kenyeret hajít elébe. A kakas megáll, bekapja, és csak azután rohan a közben jelentős előnyhöz jutott tyúk nyomába.

– A szentségit! – kurjantja a sóvidéki. – Ilyen éhes se szeretnék lenni!

